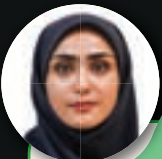

نذر وقت

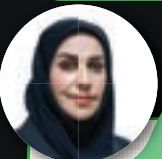
درباره قیّم‌های افتخاری مجتمع شوق زندگی مشهد که داوطلبانه، قیّم سالمندان محجور یا کودکان بی‌سرپرست می‌شوند

اول به خودمان کمک می‌کنیم، بعد به دیگران

زهرا قاسم‌پور، خودش را عضو کوچکی از فعالان طرح سایبان عدالت می‌داند. او کارآموز وکالت است و یک سالی می‌شود که به‌عنوان قیّم افتخاری فعالیت می‌کند. اولین بار برای یک سؤال و مشاوره شخصی به مجتمع شوق زندگی می‌آید و بعد در سایبان عدالت، پاگیر می‌شود. روحیه بانشاطی دارد، این را می‌شود از نگاه‌گیرا و صدای پرشورش برداشت کرد. خودش می‌گوید که چون به این کار علاقه دارد، نه زمان به چشمش می‌آید نه سختی کار.

فعلا قیّم دو پرونده است؛ یکی مربوط به خانم مسنی است که سفیه (فردی که قادر به اداره اموال خویش نیست) تشخیص داده شده و دیگری شخصی است که ناتوانی ذهنی دارد. او می‌گوید: گاهی ممکن است با وجود این پرونده‌ها، چند هفته کاری نداشته باشیم و فقط اوضاع و احوال فرد را ببرسیم و برخی اوقات هم چند روز درگیر هستیم. البته با همه این تفصیلات باهم معتقد است که او اول از همه به خودش کمک می‌کند؛ زیرا علاوه بر اینکه تجربه کسب می‌کند، به درد دیگران نیز می‌خورد. اما نکته مهمی که خانم قاسم‌پور به آن اشاره می‌کند، این است که ممکن است در جامعه، محجوران زیادی داشته باشیم که فرزندان آن‌ها در برابر این ماجرا مقاومت کنند. ادامه می‌دهد: آن‌ها گمان می‌کنند محجور به معنای دیوانه است و تفاوت مجنون و سفیه را نمی‌دانند، فکر می‌کنند این موضوع به اعتبار خانواده‌شان آسیب می‌زند؛ درحالی‌که مجنون کسی است که قوه عقلش را از دست می‌دهد، اما برخی افراد مسن، سفیه هستند؛ زیرا توانایی اداره امور مالی خود را ندارند و امکان دارد در جامعه از آن‌ها سوءاستفاده شود؛ چراکه این افراد، ممکن است برای مثال در آرای یک شکلات، ملک خود را به فرد بدهند. طبق گفته او به همین دلیل، برخی خانواده‌ها این را که کسی قیّم مادر یا پدرشان شود، قبول ندارند و هرگاه کسی سالمند خود را به پزشکی قانونی می‌برند تا ثابت کنند که سالمندشان سالم است، درحالی‌که آن فرد سالم است و فقط توانایی اداره امور مالی خود را ندارد؛ «زمانی که سالمندی را به دفتر اسناد رسمی می‌برند تا از او امضا بگیرند، دفترخانه، آن‌ها را به مجتمع شوق زندگی ارجاع می‌دهد.» او با بیان این جمله، ادامه می‌دهد: اینجا تشخیص داده می‌شود که آیا فرد، توانایی امضا کردن دارد یا خیر و در واقعیت نیز خیلی از این افرادی که ارجاع داده می‌شوند، سفیه هستند. موضوعی که می‌تواند دل خانواده‌ها را به ماجرای قیمومت قرض کند، این است که در قیّم‌نامه قیّم افتخاری، مدت زمان یک سال در نظر گرفته شده است که بعد از آن دوباره بررسی می‌شوند و اگر عملکرد خوبی داشتند، دوباره به عنوان قیّم آن پرونده، تعیین خواهند شد، ضمن اینکه اگر خانواده‌ها نیز در طول قیمومت خطایی نکنند، عزل می‌شوند.

فعالیت ۵۰۰ قیّم افتخاری در سایبان عدالت

را حله ناصریان نژاد، قیّم افتخاری سایبان عدالت و البته یکی از اعضای هیئت مدیره‌ای است که کارگروه را مدیریت می‌کند. طبق روایت او، این اقدام از سال ۱۳۹۹ شروع شده، اما فعالیت آن به صورت رسمی از سال ۱۴۰۰ آغاز شده است. اکنون نیز بعد از چند دوره تغییر مدیریت، به صورت هیئت مدیره‌ای اداره می‌شود.

اوبیان می‌کند: محجوران به سه دسته تقسیم می‌شوند: افرادی که زیر هجده سال هستند، افرادی که ناتوانی ذهنی یا افرادی که کهولت سن دارند؛ در صورتی که این افراد ولی یا جد پدری نداشته باشند، نیاز به فردی دارند که اداره امور مالی آن‌ها را به دست بگیرد. در ابتدا سعی می‌شود یکی از اعضای خانواده برای این کار انتخاب شود، اما گاهی اوقات فرد خانواده ندارد یا اگر دارد، از لحاظ مالی اختلاف دارند که در این شرایط، دادستانی برای این افراد، قیّم افتخاری در نظر می‌گیرد.

ناصریان نژاد با اشاره به اینکه افرادی که می‌خواهند قیّم شوند، ابتدا از سوی دادستانی گزینش می‌شوند، بیان می‌کند: قیّم باید فردی بالای ۲۴ سال و بالغ، رشید و عاقل باشد. در سال ۱۳۹۹، حدود ۲۷ قیّم افتخاری داشتیم، اما اکنون کسانی که به صورت رسمی قیّم هستند، ۲۵۰ مرد و ۲۵۰ زن هستند. بعضی همکاران به دلیل تجربه و سبقه‌ای که دارند، تا حدود پانزده پرونده در دستشان است، اما اکنون که تعداد زیاد شده است، سعی می‌کنیم به هر قیّم دو یا سه پرونده بدهیم. او می‌گوید: هرکدام از قیّمان، بین همکاران و آشنایان خود برای این کار داوطلبانه تبلیغ می‌کنند و اضافه می‌کند: خیلی از افراد می‌ترسند و می‌گویند که قیّم بودن مسئولیت زیادی دارد، درحالی‌که خیلی از پرونده‌ها کار خاصی ندارد و به طور نمونه در حد دریافت یک کارت بانکی برای فرد مد نظر یا عکس دار کردن شناسنامه‌اش است.

بعضی آدم‌ها تمام وقتشان را صرف خودشان می‌کنند، اما بعضی دیگر، بخشی از دارایی‌شان را به خیریه می‌بخشند. قیّمان افتخاری مجتمع شوق زندگی مشهد، از همین هیج وقت او را ندیده باشند. قیّمان افتخاری مجتمع شوق زندگی مشهد، از همین هیج آدم‌ها هستند؛ آدم‌هایی که بی‌آنکه دستمزدی بگیرند، مسئولیت امور مالی و اداری سالمندان محجور و کودکان بی‌سرپرست یا حتی کودکانی را که خانواده‌شان درگیر اختلاف مالی هستند، برعهده می‌گیرند. آن‌ها پیگیر کارهای حقوقی و اداری فردی دیگر می‌شوند و در قبال این مسئولیت، چیزی جز رضایت از گره‌گشایی از زندگی یک انسان، نصیبشان نمی‌شود.

قیّمان افتخاری، کسانی هستند که بدون دریافت هیچ دستمزدی، مسئولیت پیگیری امور حقوقی، اداری و رسیدگی به منافع افرادی را که توان دفاع از خود را ندارند، مانند سالمندان محجور یا کودکان بی‌سرپرست، برعهده می‌گیرند تا اگر از زندگی آن‌ها بگشایند. قیّمان افتخاری از سال ۱۴۰۰ به صورت رسمی کار خود را آغاز کرده‌اند و حالا تعدادشان در مشهد به حدود پانصد نفر رسیده است؛ پانصد نفری که هرکدام بخشی از یک مسئولیت قانونی و انسانی را به دوش می‌کشند، با این حال هنوز هم راه برای کسانی که می‌خواهند بخشی از وقتشان را صرف حمایت از افراد نیازمند قیّم کنند، باز است؛ قرار نیست همه قیّمان، حقوقدان یا روان‌شناس و... باشند؛ کافی است انسانی باشند که حاضر است بخشی از وقتش را برای پیگیری حقوق انسانی دیگر صرف کند.

گزارش روز

مهتابه الی‌نژاد

خبرنگار

مهتابه الی‌نژاد

مهتابه الی‌نژاد

مهتابه الی‌نژاد

مهتابه الی‌نژاد

مهتابه الی‌نژاد

مهتابه الی‌نژاد

مهتابه الی‌نژاد

مهتابه الی‌نژاد

مهتابه الی‌نژاد

مهتابه الی‌نژاد

مهتابه الی‌نژاد

مهتابه الی‌نژاد

مهتابه الی‌نژاد

مهتابه الی‌نژاد

مهتابه الی‌نژاد

مهتابه الی‌نژاد

مهتابه الی‌نژاد

مهتابه الی‌نژاد

پیشکسوت قیّمان افتخاری

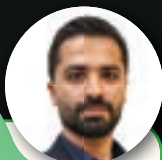

یکی از قیّمان افتخاری این مجموعه مرد سن و سال داری است که از ظاهر او می‌توان فهمید سال‌ها مشغول کار اداری بوده است. محمد حسن جوان بخت، نفر هشتم لیست قیّمان افتخاری است، بنابراین در این حوزه پیشکسوت محسوب می‌شود. سؤال را درباره اینکه انگیزه‌اش برای این کار داوطلبانه چه بوده است، با این شعر سعدی پاسخ می‌دهد: «بنی آدم اعضای یک پیکرند/ که در آفرینش ز یک گوهرند// چو عضوی به درد آورد روزگار/ دگر عضوها را نماند قرار.» او بعد از بازنشستگی، مدتی هم در کمیته حل اختلاف هیئت‌های عزاداری و امور مساجد، کار می‌کرده است و به دلیل همین کار، ارتباطاتی با مجموعه سرپرستی دادگاه داشته که متوجه می‌شود برای افرادی که شرایط خاصی دارند، قیّم تعیین می‌شود؛ جوان بخت برای تحقیق بیشتر در این زمینه، به مجتمع شوق زندگی می‌رود و بعد خودش هم قیّم می‌شود.

قیّم افتخاری شهرمان به قول خودش تاکنون دست‌کم از خودش راضی بوده؛ زیرا خدایه او توانی داده است که می‌تواند به قشری از جامعه کمک کند؛ «از افراد، به خصوص قضات بازنشسته، وکلا و فعالان اجتماعی می‌خواهم که در این زمینه به ما کمک کنند.»

او با اشاره به اینکه اکنون روی ۱۰ پرونده به عنوان قیّم فعالیت می‌کند، اظهار می‌کند: برای بعضی پرونده‌ها هفته‌ای یک یا دو بار سرکشی می‌کنم یا اگر کار اداری داشته باشند، انجام می‌دهم اما گاهی اوقات شاید تا یک ماه نیاز به حضور نباشد و فقط ارتباط تلفنی داریم. گاهی اوقات فقط به لحاظ روحی و معنوی از فرد حمایت می‌کنیم و آن‌ها می‌گویند چون شما هستین، ما دلگرم هستیم.

جوان بخت معتقد است که اگر بگوییم این کار اصلاً سخت نیست، درست نگفته‌ایم، اما کار، شدنی است؛ «کار به هر اندازه‌ای که سخت باشد، به همان اندازه اجر و پاداش خواهد داشت. بعضی همکاران قدیمی و دوستانم از من می‌پرسند که اوقات بیکاری در دوران بازنشستگی را چگونه می‌گذرانی و من تازه حال پنج نفر را به اینجا معرفی کرده‌ام.»

همه پرونده‌ها، چالشی نیست

سیدرحیم هاشمی، قیّم بعدی است که از سال گذشته با این طرح آشنا شده است و البته دستی بر آتش کارهای داوطلبانه دیگر این مجموعه مانند ناظر کودک کار هم دارد. او به دلیل اینکه وکیل پایه یک دادگستری است، از طریق مرکز وکلا به این طرح که موسوم به «سایبان عدالت» است، پیوند خورده است. خودش می‌گوید: همه پرونده‌های ما، چالشی نیست و خیلی از پرونده‌ها فقط نظارت می‌خواهد و البته قدری وقت تا بتوانیم امور اداری افراد را انجام دهیم، بنابراین همه افراد می‌توانند این کار را انجام دهند.

او علاوه بر اینکه خودش قیّم افتخاری است، سه نفر دیگر را نیز برای انجام این کار معرفی کرده است و جدای از این، به قیّمان افتخاری دیگر و خانواده‌هایی که قرار است قیّم عضوی از خانواده خودشان شوند، نیز آموزش‌های لازم را می‌دهد؛ «برخی افراد فقط سختی کار را می‌بینند، اما من بارها شده که بعضی امور برای خودم به آسانی رفع شده است؛ این موضوع در نتیجه این است که اگر به کسی خوبی کنیم، به نحوی دیگر و حتی چند برابر آن به خودمان برمی‌گردد.»

یکی از پرونده‌هایی که هاشمی قیّم آن شده، مربوط به یک شخص گم شده بوده است؛ «این مرد خانواده داشت، اما هیچ‌کس اطلاع نداشت که او کجاست. مالی هم نداشت، بنابراین فقط سلامت او و پیداشدنش مهم بود. متأسفانه با وجود اینکه او محجور بود، هیچ‌یک از اعضای خانواده وی قیّمش نشده بودند و درگیر اعتیاد نیز شده بود. مدتی وقت گذاشتم برای پرس‌وجو کردن از دوستان و آشنایان و پیگیری برای پیدا شدن این فرد و در نهایت موفق شدم؛ اکنون در یکی از کمپ‌ها نگهداری می‌شود تا اعتیادش را ترک کند و بعد از آن، باید زندگی‌اش را به وضعیت مناسبی برسانیم.»

قیّم‌های افتخاری، ابتدا احراز صلاحیت می‌شوند

تعیین می‌کنیم. به‌طور کلی قیّم داشتن پیشتر برای محجوران مانند سالمندانی که آلزایمر یا اختلالات اعصاب و روان و... دارند، موضوعیت دارد.

معاون دادستان مرکز خراسان رضوی با اشاره به اینکه کمتر برای کودکان، قیّم افتخاری تعیین و تلاش می‌کنیم فردی از خانواده او قیّم شود، بیان می‌کند: اگر این اتفاق نیفتد، نیز سعی می‌کنیم کودک به فرزندخواندگی داده شود و در آن صورت، دیگر نیاز به قیّم ندارد.

پهپود کیفیت کار قیّمان، هر ماه به‌طور نمونه یک نفر انتخاب می‌شود. برنامه‌های متنوع دیگری هم داریم تا ضمن افزایش تعداد قیّمان، کیفیت کارشان را نیز بهبود بدهیم. از آنجا که این کار افتخاری است، گاهی نگهداشت افراد نیز سخت است.

او درباره تفاوت تعریف کودک بدسرپرست با کودکانی که قیّم دارند، بیان می‌کند: برای کودکان بدسرپرست، ناظر تعیین می‌کنیم تا کارهایی را که باید برایشان انجام شود، پیگیری کنند، اما برای کودکان بی‌سرپرست، قیّم

حدود ۱۰۰۰ کودک بوده و به همین دلیل، اداره امور برایش سخت بوده است، اظهار می‌کند: به‌مرور افراد دیگری نیز جذب این کار شدند. هر فردی که بخواهد قیّم شود، در ابتدا باید احراز صلاحیت شود و بعد از آن آموزش می‌بیند. شبیه کار به این صورت است که هر وقت شعب نیاز داشته باشند، نامه‌ای ارسال می‌کنند و برای کودک، قیّم در نظر گرفته می‌شود.

عابدین زاده با اشاره به اینکه اکنون گزارش نویسی به صورت هوشمند شده است، ادامه می‌دهد: برای

نیره عابدین زاده، معاون دادستان مرکز خراسان رضوی و سرپرست مجتمع قضایی حمایتی شوق زندگی، درباره فعالیت قیّمان افتخاری، می‌گوید: درواقع این افراد، قیّم محجوران (کسانی که به حکم قانون از انجام برخی تصرفات حقوقی و مالی منع شده‌اند) و صغار (کودکان و نوجوانان زیر سن قانونی) می‌شوند؛ برخی از این افراد در مراکز بهزیستی نگهداری می‌شوند و برخی دیگر در بین خانواده زندگی می‌کنند که ممکن است از اموال آن‌ها استفاده کنند و به همین دلیل، خانواده را نمی‌توانیم قیّم کودک کنیم.

او با اشاره به اینکه در ابتدای طرح، یک خانم، قیّم

